

Handläggare:

Jan Francke

Telefon: 08-50808000

TillKungsholmens
stadsdelsnämnd**Kungsholmens stadsdelsnämnd****Underlag för budget 2016 med
inriktning 2017 och 2018****Förslag till beslut**

1. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till underlag för budget 2016 med beräkningar för 2017 och 2018 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden godkänner investeringsönskemål enligt bilaga 2.
3. Stadsdelsnämnden föreslår att staden centralt ansvarar för och samordnar förhandlingar med de privata utförare som inte ingår i LOV-upphandlingen för bostad med särskild service inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Ann-Christin Jenvén

stadsdelsdirektör

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Långsiktigheten i stadens planering förstärks genom att den inkluderar nämndernas analys av utvecklingen för treårsperioden.

Av nämndens underlag ska framgå vilka frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkt ska vara analyser av förändringar i omvärlden samt av den egna verksamheten med utgångspunkt från bland annat nämndens verksamhetsberättelse. Slutsatserna i underlagen ska användas som underlag i det kommande budgetarbetet.

Kungsholmens stadsdelsnämndLindhagensgatan 76
Box 49 039, 100 28 Stockholm

kungsholmen@stockholm.se

stockholm.se

Inledning

Vid utgången av 2015 beräknas folkmängden inom Kungsholmens stadsdelsområde uppgå till 69 533 personer. Under perioden 2016-2018 förväntas den öka med ca 2 000 personer. Vid slutet av decenniet beräknas folkmängden vara drygt 73 000 personer.

Enligt Swecos senaste befolkningsprognos fortsätter åldersgruppen 1-5 år att öka under den aktuella perioden. Hur stor ökningen kommer att bli är osäker då den fortsatta utbyggnaden av bostäder inte är fastslagen.

Åldersgrupperna 70-79 år och 80-89 år ökar under planperioden medan antalet personer 90 år och äldre fortsätter att minska något.

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	5
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	5
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	5
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	5
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	6
2 Nämndens verksamhetsområde	7
2.1 Förskoleverksamhet	7
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	7
2.3 Äldreomsorg.....	8
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	9
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	10
2.6 Stadsmiljöverksamhet	11
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	12
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	12
2.9 Övrigt	13
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	14
3.1 Drift.....	14
3.2 Investeringar.....	17
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar.....	17
4 Övriga redovisningar	18
5 Lokalförsörjningsplan.....	19
5.1 Inledning	19
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	19
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	20
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	20
5.5 Kostnadsutveckling.....	20
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	20
5.7 Övrigt	20

Bilagor

Bilaga 1: Blankettbilaga

Bilaga 2: Norr Mälärstrand

Bilaga 3: Spårvägsparken

Bilaga 4: Parkplan Kungsholmen

Bilaga 5: Äldreboendeplan innerstaden

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Utbyggnaden av bostäder, arbetsplatser och service fortsätter i stadsdelsområdet, främst på Västra Kungsholmen. Utbyggnadsplaner finns även för Stadshagen, Marieberg, Kristineberg och Lilla Essingen.

Arbetet fortgår för att skapa attraktiva, långsiktigt hållbara, tillgängliga, jämställda och trygga parker, grönområden och stränder.

Tryggheten på gator och torg ska öka genom samverkan mellan de aktörer som ingår i trygghets- och säkerhetsrådet. Förvaltningen arbetar med att utveckla metoder och arbetsätt för att öka kungsholmsbornas delaktighet i stadsutvecklingen.

Det förebyggande arbetet prioriteras för att i ett tidigt skede uppmärksamma personer som är i behov av insatser. Samarbetet mellan skolan, socialtjänst och polis fördjupas.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Inom förskolan har förvaltningen påbörjat en kartläggning av den inre förskolemiljön avseende eventuella miljögifter. Det gäller i ett första steg fyra områden; lekmaterial, madrasser, elektronisk apparatur samt porslin. Parallellt med detta planeras fortbildningsinsatser för samtlig förskolepersonal i syfte att nå målet om en klimatsmart förskola.

I stadsmiljöarbetet ska förvaltningen synliggöra och arbeta systematiskt med att förstärka ekosystemtjänsterna i parker och grönområden inom stadsdelsområdet.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Arbetet med att ha en budget i balans fortsätter och tillgängliga resurser styrs dit de ger bäst effekt inom ramen för de uppdrag nämnden har.

Förvaltningen strävar efter att nå ökat brukar- och medborgarfokus och i förlängningen en ökad effektivitet. Som ett led i detta arbete fortsätter förvaltningen att se över sina processer för att identifiera de faktorer som bäst bidrar till att uppnå önskade resultat och effekter för brukare och medborgare.

En effektiv styrning och uppföljning av såväl egen som upphandlad verksamhet kräver moderna och väl fungerande systemstöd. Staden bör se över och utveckla Paraplysystemet och andra stödsystem så att tekniken på ett effektivt sätt stödjer och bidrar till verksamhetsutvecklingen.

Befintligt lokalbestånd och lokalunderhåll behöver löpande ses över så att det överensstämmer med de behov som finns. Lokalerna ska vara ändamålsenliga och kostnadseffektiva.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Under 2015 kommer 45 mnkr att fördelas till stadsdelsnämnderna med syfte att utveckla den lokala demokratin. Kungsholmens stadsdelsnämnd har tilldelats 1,4 mnkr och i verksamhetsplanen är förvaltningens förslag att arbeta med följande frågor:

- att erbjuda sommarjobb som "parkvärdar" med möjlighet att under arbetsledning genomföra mindre förbättringar i utvalda parker. Ett annat utvecklingsområde som skapar delaktighet är att utöka möjligheten till stadsodling.
- att bland ungdomar utveckla arbetet med demokrati, delaktighet och samhällsutveckling
- vid det årligen återkommande nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken utveckla informationen om demokrati och delaktighet i olika samhällsfrågor

Det är i nuläget oklart om tilldelningen kommer att fortsätta under planperioden.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Stadens gemensamma skolplattform är på väg att implementeras med start under 2015 och beräknad slutleverans 2017. Skolplattformen är ett nytt IT-baserat verksamhetssystem som ska förse förskolan och skolan med bättre pedagogiska verktyg och effektivare administrativa rutiner. Under implementeringsfasen krävs det ekonomiska resurser i form av projektledare, IT-tekniker, kommunikatör m.fl. som inte ryms inom befintlig budget.

Ett fortsatt prioriterat område är rekrytering av förskollärare. Förskolläraryrket är för närvarande ett bristyrke. Förskollärandelen som ökade under 2013 ligger kvar på ungefär samma nivå under 2014. Förskolecheferna upplever fortfarande att det är svårt att rekrytera förskollärare. Staden ställer tydliga krav på att det ska finnas en andel om minst 25 % förskollärare i varje förskola. Stadens långsiktiga målsättning är en 50-procentig förskollärandel. Detta tillsammans gör att det finns ett fortsatt stort behov av förskollärare. Det är positivt att det finns en centralt samordnad grupp i staden som arbetar med frågan om rekrytering av förskollärare. Det är också viktigt att Utbildningsförvaltningen fortsätter att bidra till vikariekostnader för barnskötare som studerar till förskollärare en dag i veckan på den erfarenhetsbaserade förskolläraryrket.

Det pedagogiska utvecklingsarbetet fortsätter med regelbunden uppföljning tillsammans med fortbildningsinsatser för förskollärare, barnskötare och förskolechefer. Utvecklingen av förskoleverksamheten ökar även behovet av fortbildningsinsatser för förskollärare med äldre utbildningar. Förvaltningen vill därför poängtera vikten av att sådan kompetensutveckling stöds av staden centralt.

Under de kommande åren planeras fortbildningsinsatser för samtliga medarbetare inom förskolan. Det handlar dels om klimatssmarta förskolor och dels om utbildning inom Barnkonventionen.

Barngruppernas storlek är en ständigt återkommande fråga. Förvaltningen anser att det är viktigare att se till hur arbetet är organiserat, dvs på vilket vis personalen delar upp barnen i olika projekt- och arbetsgrupper under dagen än att mäta en administrativ indelning av barnen i databasen Bosko. En viktigare indikator är att se till personaltätheten genom att mäta hur många barn det går på respektive heltidsanställd pedagog. Förvaltningen föreslår därför att det görs en central översyn av begreppet barngrupper.

En aktuell och prioriterad fråga är förskolans höga sjukfrånvaro. Ett genomgripande analysarbete pågår inom förvaltningen där bland annat förskolans organisation är föremål för en översyn. Även sjukfrånvarorutiner, rehabprocess, partsgemensamt arbete m.m. ses över i syfte att så snart som möjligt öka frisknärvaron inom förskolan.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

För att ge en kultursekreterare möjlighet att utveckla kulturen inom nämndens verksamheter krävs ekonomiska resurser för både lönekostnad och kulturverksamhet på längre sikt.

Tillsammans med Norrmalm och Södermalm är preventionsenheten sedan 2014 delaktig i en

satsning på tobaksförebyggande arbete; ”För en rökfriare innerstad”. Det övergripande målet är att öka andelen ungdomar i innerstaden som är rökfria. Förutsatt att ekonomisk finansiering beviljas av Folkhälsomyndigheten även efter 2015 kommer satsningen att pågå till och med 2017. Tanken är att metoderna som används därefter ska vara implementerade i ordinarie verksamhet.

2.3 Äldreomsorg

Kungsholmen har ca 10 600 invånare som är 65 år och äldre. Av dessa har ca 1 500 biståndsbedömd insats från äldreomsorgen. Enligt SNAC-Kungsholmens (The Swedish National Study on Aging and Care) longitudinella studier kan man se att inträdet i äldreomsorgen sker vid hög ålder, 84 år. Vi lever längre och lägger fler friska år till livet. Studierna visar att medellivslängden för män ökar vilket medför en högre grad av sammanboende. Antalet äldre över 80 år beräknas enligt Swecos befolkningsprognos vara relativt oförändrad under de närmaste tre åren. Behovet av vård och omsorgsboende har minskat något under senaste åren, men förväntas vara relativt oförändrad närmaste åren.

Individuellt anpassad omsorg

Den 1 januari 2011 infördes en värdegrund i socialtjänstlagen som bygger på att äldre människor ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Vården och omsorgen ska vara individanpassad och därmed utgå från den enskildes behov. Nämndens kvalitetsuppföljning har visat att arbetsätt som leder till en personcentrerad vård- och omsorg behöver fortsätta att utvecklas. Att möta individuella behov ställer krav på kompetens och samarbete. Samarbete mellan olika personalkategorier behöver säkras, där den enskildes delaktighet i planeringen framgår. Dokumentationen måste säkras inom såväl omsorg som hälso- och sjukvård, informationsöverföringen mellan olika personalkategorier och arbetslag måste fungera och genomförandeplanerna ska vara ett verktyg för detta.

Innerstaden kan se en tendens att gruppen med psykosociala problem, missbruk och hemlöshet ökar bland den äldre befolkningen. Behoven kommer troligen att öka i takt med befolkningsutvecklingen i Innerstaden. Det gäller personer som av olika orsaker inte klarar ett ordinarie boende, men som inte är i behov av ett vård- och omsorgsboende. Inom servicehusen bor idag en väsentlig andel äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar, missbruksproblematik eller som varit hemlösa, deras individuella behov kan inte alltid tillgodoses inom denna boendeform. Staden behöver fler anpassade boenden.

Komplexa behov ställer krav på kompetens. Idag finns det en enhet inom Stockholms sjukhem med neurologisk inriktning som ingår i kundvalet, men det kan finnas behov av att staden inrättar ytterligare en sådan enhet.

Inom hemtjänst behöver fortsatt arbete med genomförandeplaner ske. Den enskildes delaktighet behöver stärkas genom att tydligare beskriva hur insatserna ska ske. Även inom hemtjänst bör arbetet med en sammanhållen vård och omsorg utvecklas.

I socialtjänstlagen (SoL) och i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) finns en skyldighet att upprätta en samordnad individuell plan (SIP). Denna plan ska upprättas när en person behöver insatser från både socialtjänsten (äldreomsorgen) och hälso- och sjukvården. Arbetet med samordnade individuella planer kommer att öka under de närmaste åren.

Dagverksamheten omfattas av valfrihetsmodellen, vilket innebär att de enskilde kan välja dagverksamhet efter intresse. Dagverksamheterna på Kungsholmen kommer att ses över för att bättre motsvara individuella behov.

Personal

Äldreomsorgen behöver personal med rätt kompetens. Det gäller både hälso-och sjukvårdspersonal inom särskilt boende och omvårdnadspersonal inom både hemtjänst och särskilt boende.

Inom hemtjänst behövs en allmän kompetenshöjning men också ökad kompetens utifrån speciella målgruppers behov, som exempelvis demenssjukdomar, psykiska funktionshinder och missbruksproblem. Äldreförvaltningen bör ta ett större ansvar för utbildning och i upphandlingar bör det ställas erforderliga krav.

För att klara försörjningen av sjuksköterskor i framtiden har äldreomsorgen inlett ett samarbete med Röda Korsets högskola. Kungsholmens äldreomsorg utgör en så kallad Akademisk nod, en av fyra inom äldreomsorgen i staden. Syftet är att utgöra en fysisk plats för såväl utbildning som forskning och utveckling av äldreomsorgen. Under 2015 kommer en stor del av den verksamhetsförlagda utbildningen som Röda Korset har att ske på Kungsholmen. Det finns behov av att utveckla ett likande samarbete för omvårdnadspersonal. Ett led i att säkra personalförsörjningen på sikt är att göra arbetena inom äldreomsorgen mer attraktiva.

Äldreboendeplanering/Profilboenden

En gemensam äldreboendeplan för innerstaden har utarbetats tillsammans av de fyra stadsdelsförvaltningarna (biläggs). Innerstaden vill lyfta fram att antalet köp av månadsplatser i vård- och omsorgsboende inte har minskat sedan förra årets äldreboendeplanering då Norrmalm och Södermalm istället har haft ett ökat köp av platser. Det är dock för tidigt att säga om det är en tillfällig förändring och utvecklingen måste noggrant följas under kommande år.

I Äldreförvaltningens boendeplan för 2015-2017 föreslogs avveckling av Alströmerhemmet tvärt emot vad innerstadsregionen föreslagit. Med anledning av att de planerade nya vård- och omsorgsboendena inom Norrmalms och Östermalms stadsdelsområden inte blir av föreslår Kungsholmens stadsdelsnämnd att detta avvecklingsförslag tas tillbaka.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Lagstiftning, rättspraxis och stadsinterna riktlinjer inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättningar är starkt styrande för hur stadsdelsnämnden ska handlägga och besluta i olika typer av ärenden. Det ger begränsade möjligheter att påverka kostnaderna. För personer med funktionsnedsättningar som har stora behov av stöd och service är kommunen det yttersta skyddsnetet och deras liv påverkas i hög grad av förändringar hos omvärldens insatser. Restriktivitet hos t ex landstinget, arbetsförmedlingen och försäkringskassan påverkar stadsdelsnämndens kostnader i form av såväl utökad antal sökanden som minskad anslagsfinansiering.

Vitesförelägganden

Insatserna enligt LSS omfattas av Lagen om valfrihet (LOV), vilket ger den enskilde rätt att bland stadens LOV-anslutna verksamheter själv välja vilken utförare och på vilken plats

insatsen ska utföras. Stockholm är en attraktiv kommun vilket gör att många söker sig hit från andra kommuner. Enligt LSS har dessa personer rätt att söka och beviljas insatser på samma sätt som de som redan är boende i kommunen, genom så kallade förhandsbesked. Personer som söker förhandsbesked i Stockholm omfattas av valfriheten enligt LOV på samma sätt som de som redan bor här vilket innebär att de har rätt att tacka nej och välja det boende som motsvarar deras önskemål.

Granskningen av icke verkställda beslut har blivit mer omfattande och noggrann. Den ökade tillsynen från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har gett utslag i rättspraxis och vitesansökningarna på icke verkställda beslut blivit fler. Under 2013-2014 har Kungsholmens stadsdelsnämnd förelagts med fyra vitesdomar för icke verkställda beslut om bostad med särskild service enligt LSS. Den totala kostnaden uppgick till drygt 1,1 mnkr. Ytterligare tre vitesärenden ligger för utredning hos IVO, Förvaltningsrätten respektive Kammarrätten. Viteskostnader för ej verkställda boendebeslut är mycket svåra för stadsdelsnämnden att påverka, då det i grunden beror på brist på bostäder med särskild service. Bristen beror både på liten nyproduktion och låg omsättning av lägenheter. Trenden med ökade viteskostnader kan ses inom hela staden. Förvaltningens uppfattning är att staden centralt bör ta ett större ansvar i denna fråga. Framför allt förhandsbeskeden påverkar vissa stadsdelsnämnder mer än andra.

Bostad med särskild service

Historiskt kan en förändring ses inom gruppen personer med funktionsnedsättning och deras behov och önskemål. Målgruppen är inte heller homogen utan består av personer med mycket olika behov och förutsättningar. Inom Kungsholmens stadsdelsområde består målgruppen för närvarande till stor del av personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Servicebostäder är den typ av boende som det för närvarande finns störst behov av och efterfrågan på.

Syftet med det nuvarande systemet med valfrihet och förmedling av lägenheter från förmedlingskansliet är gott men kanske inte i alla stycken anpassat efter målgruppen. Det kan innebära att en person blir överrumplad av ett erbjudande och tackar ja eller nej för snabbt utan att riktigt ha hunnit ta ställning. Man kanske helst vill till ett annat boende än det erbjudna och tackar nej utan att förstå att det kan innebära lång väntetid. Det kan också innebära att man tackar ja till ett boende som inte riktigt motsvarar förväntningarna. Tidigare, med de regionala förmedlingsgrupperna, kunde biståndshandläggarna ha en bättre framförhållning och informera och hinna motivera den enskilde. Då tackade färre personer nej till erbjudanden. Förvaltningen ser gärna en utvärdering av nuvarande förmedlingsmodell för att tillgodose den enskildes behov på bästa sätt.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Det finns överenskommelser, rutiner och uppbyggda strukturer för samverkan med andra, såväl landstingets barn- och ungdomspsykiatri som skolan, när det gäller stöd till barn, ungdomar och deras familjer. För att arbetet ska ha framgång behöver tillämpningen av överenskommelserna och rutinerna efterlevas på ett effektivt sätt.

Familjeenheten på Kungsholmens stadsdelsförvaltning har under de senaste åren sett en markant ökning av antalet inkommande orosanmälningar som rör misstanke om att barn far illa. Under 2012 inkom 420 orosanmälningar och 2014 var siffran 739 stycken, en ökning

med 76 procent. Våldsutsatta barn är en grupp som står för en stor del av ökningen. Det ökande antalet orosanmälningar, ökad arbetsbelastning, en oförändrad personalsituation och minskade anslag i budget innebär att förvaltningen riskerar att inte kunna hålla en fortsatt hög kvalitet inom den sociala barn- och ungdomsvården. Ingenting talar för att det kommer ske en minskning av antalet orosanmälningar.

Förvaltningen samverkar och driver ett utvecklingsarbete inom området våld i nära relationer tillsammans med Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Under de senaste åren har en ökning av antalet vuxna personer som är utsatta för relationsvåld och som är kända av förvaltningen ökat. Förvaltningen behöver fortsätta att stärka kompetensen hos samtliga medarbetarna för att kunna ge ett professionellt stöd till personer som söker råd/hjälp. Inom barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen syns även denna ökning i gruppen barn och unga som blivit utsatta för våld.

I arbetet för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning arbetar vuxenenheten konsekvent med olika lösningar och kombinationer av stödinsatser med det uttalade målet att personer ska ges möjlighet att bo kvar- alternativt på sikt klara av ett eget boende. Detta istället för att behöva placera personer i andra mer kostnadskrävande boendeformer. Insatserna ges utifrån kunskapen om att en hållbar boendesituation ökar förutsättningar för personer att minska sitt missbruk.

Behoven av riktade insatser för personer med komplexa vårdbehov, bland annat genom en så kallad Case-Manager, är fortsatt stora. Allt fler personer diagnostiseras med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar såsom exempelvis ADHD och Aspergers syndrom, ofta i kombination med missbruk, vilket ökar behoven av olika insatser i form av till exempel boende, boendestöd och sysselsättning. Förvaltningen fortsätter att utveckla samverkan med andra huvudmän.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Omvärldsfaktorer

Kungsholmen har fantastiska parkanläggningar som utgör ett stort värde för alla invånare och besökare i ett växande och sammanhållet Stockholm. Fler parkbesökare och efterfrågan på fler funktioner ställer höga krav på skötsel och förnyelse av parkerna så att de blir långsiktigt hållbara. Många förskolor och skolor saknar egen gård för utelek och är hänvisade till parkerna som därigenom får ett ökat slitage. Förvaltningen medverkar i planeringen för nya och attraktiva bostäder med grönskande utomhusmiljöer och bra samhällsservice.

Prioriteringar

Parkplanen, trygghetsvandringar, medborgarförslag, idéer från kungsholmsborna, medborgarenkäter samt samarbete med berörda fackförvaltningar styr nämndens prioriteringar. Invånarna ska känna sig delaktiga i utvecklingen av stadsmiljön på Kungsholmen. Under 2016 planeras en ny lokal parkplan tas fram utifrån Den gröna promenadstaden – strategi för utveckling av park och natur, samt Stockholms parkprogram.

Insatser för att minska nedskräpning och öka ansvarskänslan för vår gemensamma parkmiljö fortsätter. Förvaltningen vill också prova nya former för att engagera invånarna att delta i parkskötseln med att utse en park inom stadsdelsområdet som pilotprojekt för detta, och därefter utvärdera resultatet. Förvaltningen avser även att verka för fler brukaravtal genom att

bland annat uppmuntra och ge möjlighet till stadsodling i utvalda och mindre använda delar av parkmiljön.

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av. De upprätthåller funktioner i naturen och ger tjänster som är direkt eller indirekt viktiga för människan och samhället. Exempelvis renar parkernas grönska luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. Förvaltningen vill synliggöra och arbeta systematiskt med att förstärka ekosystemtjänsterna i parker och grönområden inom stadsdelsområdet.

För att uppnå målet om en bra utemiljö för barnen enligt barnkonventionen satsas reinvesteringsmedel på tillgängliga och spännande lekplatser och avdelningen verkar också för att principer för utformning av förskolegårdar tas fram genom att delta i projektarbetet Staden i ögonhöjd.

2.7 Ekonomiskt bistånd

I arbetet med ekonomiskt bistånd är socialtjänstens huvuduppgift att stödja bidragstagarna till självförsörjning genom arbete eller annan försörjning. En stor del av de ärenden som aktualiseras på Försörjningsstödsenheten idag uppvisar samma komplexa problematik som tidigare. Alltför många blir kvar i bidragsberoende under lång tid på grund av ohälsa, ofta av socialmedicinsk karaktär, och långvarig arbetslöshet. De behöver mycket stöd för att närma sig praktik, arbete eller studier för att inte bli kvar i ett långvarigt bidragsberoende. Förvaltningens bedömning är att det kommer att se ut så också under kommande treårsperiod.

En grupp som ökar inom försörjningsstödet är äldre klienter med misstänkt neuropsykiatrisk problematik och som inte har blivit utredda av psykiatri. Denna målgrupp kräver ofta ett omfattande motivationsarbete för att de ska etablera kontakter med andra viktiga aktörer, t ex sjukvården. Förvaltningen behöver stärka kompetensen hos medarbetarna för att kunna ge rätt stöd och hjälp till denna målgrupp.

Under de kommande åren prioriteras, liksom tidigare, ungdomar mellan 18 - 25 år, vräkningshotade barnfamiljer, sjukskrivna och långtidsbidragsberoende. Beroendet av försörjningsstöd ska fortsätta att minska och självförsörjningen öka. Förvaltningens bedömning är även att antalet arbetslösa kommer att vara fortsatt lågt, trots hög inflyttning.

Faktorer som särskilt påverkar kostnaderna är att bidragstagarna till övervägande del är ensamstående utan barn som inte har rätt till några andra bidrag såsom bostadsbidrag eller barnbidrag.

Hyrorna i innerstan är i genomsnitt högre än i staden i övrigt. När det gäller nyproduktion och nyrenoverade objekt är det inte ovanligt att kostnaderna ligger utanför normen för försörjningsstöd. Förvaltningen ser svårigheter med detta eftersom att det gör det svårt för klienter att få och behålla en bostad. Detta kan även medföra ökade kostnader för förvaltningen, om förvaltningen till exempel måste bevilja försörjningsstöd utöver norm, eller akutplacera klienter på hotell.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Samarbetet med Jobbtorg fungerar väl avseende personer som står relativt nära arbetsmarknaden. Personer som står långt ifrån eller aldrig har blivit förankrade på arbetsmarknaden behöver mycket stöd för att närma sig praktik, arbete eller studier.

Förvaltningen koncentrerar insatserna till att stödja den enskilde för att undanröja dennes eventuella arbetshinder och hitta egen försörjning. Försörjningsstödenheten erbjuder insatser såsom t.ex. arbetslivsinriktad rehabilitering i egen regi. Insatsen syftar till att föra deltagarna närmare arbetsmarknaden och få egen eller annan försörjning. Arbetsmarknads- och rehabiliteringsteamet bedöms fortsättningsvis nå goda resultat.

Feriearbete

Feriearbete är en satsning som staden gör för att ungdomar som är mellan 16 och 19 år ska få möjlighet till arbete. Att ge unga människor en inblick i arbetslivet är viktigt. För många ungdomar ger det första arbetet viktiga erfarenheter och kontakter, det stärker också ungdomars självkänsla och kan förebygga sociala problem. Efterfrågan är stor och arbetstillfällen finns.

OSA - offentligt skyddad anställning

Arbetsförmedlingen har börjat sänka ersättningen till kommunen avseende OSA, vilket föranleder viss oro för kommande kostnader. Samarbetet med Jobbtorg utvecklas för att få till stånd en ökad genomströmning från OSA-placering till annan anställningsform. Även arbetet med arbetsförmedlingen har intensifierats väsentligt under det senaste året genom tillgång till fler typer av anställningsstöd, till exempel trygghetsanställning och lönebidrag.

2.9 Övrigt

-

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Mnkr	Budget 2 015	Budget 2 016	Budget 2 017
Driftverksamhet			
Kostnader	-1 148,2	-1 148,2	-1 148,2
Drift och underhåll	-1 142,0	-1 142,0	-1 142,0
Avskrivningar	-4,5	-4,5	-4,5
Internränta	-1,7	-1,7	-1,7
Intäkter	48,7	48,7	48,7
Netto	1 099,5	1 099,5	1 099,5

Nämndens driftbudget är 2016 och 2017 samma som för 2015. Storleken på pris- och löneökningar är idag svår att förutsäga men innebär, tillsammans med den oförändrade budgetramen, med stor sannolikhet att förändringar av arbetssätt även fortsättningsvis måste genomföras för att nå en budget i balans.

Det är viktigt att anpassningar görs i fördelningssystemet för hemtjänsten för att kompensera för de förändringar som gjordes 2014.

Hyresnivåerna både för förskola och särskilt boende för personer med funktionsnedsättning blir allt högre i innerstaden och bör beaktas i stadens resursfördelningssystem.

Centralt ansvar för förhandlingar utanför LOV-upphandlingen av bostäder med särskild service kan ge en ökad tyngd åt förhandlingarna och sänka stadens kostnader.

Resursfördelningssystemet för stadsmiljö måste förändras så att nya parkytor genererar ökade driftsanslag. Det är, enligt förvaltningen, inte möjligt att endast omfördela befintliga medel utan nya medel måste tillskjutas.

3.1 Drift

Förskoleverksamhet

Principen med avläsning av barnantalet sista juni och juli innebär även fortsättningsvis sämre ekonomiska förutsättningar för förskolorna. Många barn slutar t.ex. i samband med midsommar vilket i hög grad påverkar intäkterna. Förvaltningen önskar därför att SLK aktualiserar frågan om att förskoleplatser alltid bör avslutas vid ett månadsskifte. Det är svårt för enheterna att göra anpassningar till en lägre intäkt under juni och juli då omkring 85 % av kostnaderna utgörs av löner. Lönekostnaderna under juli är dessutom högre än under maj och

juni p.g.a. semesterdagstillägg.

Den fortsatta högre andelen förskollärare är positiv samtidigt som det ger ökade lönekostnader. Att nå stadens mål på 50 procent förskollärare och samtidigt minska barngruppernas storlek förutsätter en höjning av förskoleschablonen.

Äldreomsorg

Staden införde från och med 2014 ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten. Ersättningssystemet innebär att utföraren får en fast timersättning efter utförd tid hos kunden. I beräkningen för den nya ersättningen antogs att närvarande tid hos kunden skulle vara 81 procent av beställd tid. Under året har den faktiska närvarotiden varit 86,8 procent, vilket motsvarar en kostnadsökning om 8,6 mnkr. Både registrering och uppföljning av utförd tid kräver väl fungerande systemstöd. Idag finns inte det nödvändiga stödet för uppföljning, vilket innebär att uppföljningen till stor del sköts manuellt. Det kräver stora resurser i anspråk och det finns en osäkerhetsfaktor i tillförlitligheten.

Inom Kungsholmens stadsdelsområde finns behov av renovering och uppfräschning av såväl Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende som Fridhemmets och Pilträdet servicehus så att de får en standard som kan hålla över lång tid. Det gäller både de tekniska delarna, t ex ventilation, och lägenheternas och gemensamhetsutrymmenas standard. När det gäller Alströmerhemmet har förvaltningen märkt reaktioner på den höga hyresnivån kopplat till den dåliga standarden och ofräscha lägenheter. Förvaltningen befarar att det framöver kan uppstå svårigheter att hyra ut lägenheterna. Micasa Fastigheter står för en stor del av ombyggnadskostnaden men övriga kostnader som kan uppstå i samband med ombyggnaden kan komma att belasta stadsdelsnämndens budget. Ombyggnader ryms inte inom stadsdelsnämndernas budget och staden bör avsätta extra medel för dessa kostnader.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning

De verksamheter som ingår i systemet med prestationsrelaterad ersättning är bl. a. bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet. Förvaltningens mål är att personer med funktionsnedsättning ska bli mer självständiga i sitt boende och kunna gå från daglig verksamhet till arbetsmarknaden. Detta arbete är resurskrävande samtidigt som ersättningen minskar när brukarna klarar mer själva. Enligt förvaltningen saknas det incitament i resursfördelningssystemet för verksamheter som berörs av de prestationsrelaterade anslagen för att stödja individer till ett mer självständigt liv och resursfördelningssystemet skulle behöva en översyn.

Stadens fördelningsnycklar tar inte heller tillräcklig hänsyn till nya målgruppers behov. Resursfördelningssystemet bör främja nytänkande och kreativitet när det gäller att hitta nya boendeformer för en målgruppen som t.ex. utgörs av lindrigt utvecklingsstörda och personer med Aspberger. Personalstöd i en lägenhet i det vanliga bostadsbeståndet bekostas med SoL-anslaget medan gruppboendestäder och serviceboendestäder ersätts med nivåersättning enligt LSS.

Det finns i dagsläget inte heller något incitament för de privata utförare som driver bostäder med särskild service att gå med i en LOV-upphandling och så länge det finns större behov än det finns platser så tvingas nämnderna att betala alltför mycket för dessa platser om förvaltningen inte lyckas förhandla ner priserna. Det vore, enligt förvaltningen, en fördel om staden centralt ansvarar för och samordnar dessa förhandlingar. Det skulle ge en ökad tyngd åt förhandlingarna och en större möjlighet att sänka stadens kostnader.

Hyresnivån i innerstaden blir allt högre och kan förväntas öka ytterligare i nyproduktion. Det är viktigt att framhålla att det medför kostnader för stadsdelsnämndens verksamheter. För bostäder för personer med funktionsnedsättning innebär det att den hyresdel som överstiger försäkringskassans maxnivå för bostadsbidrag, i dagsläget 5 650 kr, ska finansieras via det kommunala bostadstillägget (KBH) som bekostas av stadsdelsnämndens fasta anslag. Även skillnaden mellan de hyresintäkter stadsdelsnämnden får i form av hyra från den enskilde och den totala hyreskostnaden ska bekostas av det fasta anslaget.

Efter att ha öppnat flera nya enheter under senare år kan förvaltningen konstatera att det finns stora ekonomiska problem kring driften av gruppbofästigheter. Det är mycket svårt att planera och göra en ekonomisk kalkyl när förvaltningen inte kan påverka vilka som flyttar in eller vilka ersättningsnivåer som sätts. En tydlig tendens är dock att de som i dag flyttar in i gruppbofästigheter är placerade i lägre ersättningsnivåer än de var tidigare, detta medför att förvaltningen får mindre ersättning för samma grundkostnader. Ytterligare en faktor som påverkar stadsdelsnämndens budget är de mätdatum för grupp- och servicebofästigheter som genererar intäkter till stadsdelsnämnden. Personer som flyttar in efter 31 augusti ger inga intäkter innevarande år. Dagens teknik borde enkelt kunna stödja mätningar som omfattar hela året.

För att täcka kostnaderna för dygnet-runt-bemannning vore det önskvärt med ett ersättningsystem som innehåller en grundersättning som täcker kostnader för grundbemannning och som sen kan byggas på utifrån de enskilda personernas individuella behov.

Individ- och familjeomsorgen

Ensamkommande flyktingbarn utan kommunplacering har fortsatt att öka. Stadsdelsförvaltningarna har ansvar att utreda, placera och följa upp vårderna för dessa allt fler barn. Ansvarstiden avgörs av försörjningsskyldigheten hos särskilt utsedd vårdnadshavare, som för ungdomar som går på gymnasiet sträcker sig fram tills att ungdomen avslutar gymnasiestudierna, dock som längst till att ungdomen fyller 21 år. Svårigheterna att hitta lämpliga placeringsformer för dessa barn och ungdomar ökar och flertalet av barnen är i behov av samordnade insatser från flera huvudmän vilket ställer höga krav på samverkan. Ersättning sker idag genom en schablon som är lägre än de faktiska kostnaderna som förvaltningen har för handläggningen. Antalet anvisade barn till Kungsholmens stadsdelsnämnd förväntas fortsätta öka.

Inom individ och familjeomsorgen har en ökning av antalet vuxna och barn som utsatts för våld i nära relationer ökat och förväntas fortsätta öka de kommande åren.

Stadsmiljöverksamhet

Genom den stadsgemensamma satsningen på reinvesteringar förlängs parkanläggningarnas livslängd. Förvaltningens analys är att det i ett långsiktigt perspektiv kan vara mer ekonomiskt hållbart att se över driftbudgeten för att minska framtida behov av reinvesteringar. Förvaltningen ser även ett behov av att se över fördelningsnyckeln för stadsmiljö och att det skulle vara intressant att använda driftkostnadsanalyser i budgetarbetet. Den verkliga kostnaden för de driftinsatser som krävs för att parkerna ska uppnå god kvalitet utifrån uppställda mål behöver då tas fram. Differensen mellan driftbudget och resultatet av analysen är ett mått på det framtida reinvesteringsbehovet.

3.2 Investeringar

I flerårsbudgeten ska nämnden besluta om investeringar som nämnden anser är prioriterade för planperioden. Investeringsönskemålen redovisas i bilaga 2. För investeringsmedel fördelade genom fördelningsnyckeln rustas småparker inom stadsdelsområdet.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Inga sådana projekt är aktuella i stadsdelsområdet.

4 Övriga redovisningar

Genusbudgetering

I anvisningarna till flerårsbudgeten framgår att nämnderna ska beskriva hur de avser ta fram underlag för genusbudgetering, d.v.s. vilken könsuppdelad statistik som finns redan nu och vilken som kan tas fram samt hur fördelningen av resurser kan beskrivas i relation till detta, allt för att skapa ett bra underlag inför arbetet med budget för 2016. Förvaltningens uppfattning är att där det behövs nya rapporter bör dessa utvecklas av staden centralt för att möjliggöra jämförelser mellan förvaltningar och för att minimera den sammantagna arbetsinsatsen för att utveckla rapporterna.

Stadens resursfördelningssystem bygger inom många områden på ersättning efter prestation/insats. Det är inom dessa områden viktigt att ta analysen ett steg vidare och exempelvis studera vad som ligger bakom bedömningar och val av insatser i förhållande till kvinnors och mäns behov.

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden kommer gemensamt inventera tillgänglig könsuppdelad statistik, både när det gäller t.ex. chefer och medarbetare och när det handlar om de serviceinsatser nämnden tillhandahåller.

Utifrån resultatet av inventeringen och tydligare prioriteringar från kommunfullmäktige kan nämnden besluta om problemområden att studera vidare.

Medarbetare och chefer

För att uppnå god arbetsmiljö, vara en modern arbetsgivare och kunna attrahera kompetenta medarbetare är det nödvändigt att arbeta hälsofrämjande och minska sjukfrånvaron. Stadsdelsförvaltningen har jämfört med staden i övrigt haft den största ökningen under 2014. Den ökande sjukfrånvaron finns framför allt inom förskolorna. Arbetet med att minska sjukfrånvaron har intensifierats och det är en av de högst prioriterade uppgifterna att vända utvecklingen. För att lyckas med en god arbetsmiljö och låg sjukfrånvaro är det nödvändigt att chefer har rimliga förutsättningar att klara sitt uppdrag. Flera av förvaltningens chefer har ett mycket stort antal medarbetare. Stadsdelsförvaltningen välkomnar att staden gör en särskild kartläggning av hur många underställda en chef kan ha.

Stadsdelsförvaltningen har i budgetunderlaget redovisat svårigheter att rekrytera förskollärare. Svårigheterna att rekrytera förskollärare återspeglas även i svårigheter att rekrytera förskolechefer. Även vid andra chefsrekryteringar har förvaltningen erfarit att det har varit att få sökande till de utlysta anställningarna.

Låglönesatsningen

Den låglönesatsning som kommunfullmäktige har beslutat om kommer sannolikt att beröra ett stort antal av stadsdelsförvaltningens medarbetare. Låglönesatsningen kommer att ske i form av påslag på lön för de medarbetare som kommer att beröras. Den kommer därmed att få ekonomiska konsekvenser för berörda verksamheter även för kommande verksamhetsår.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Den planerade byggnationen av nya bostäder på Kungsholmen, i Stadshagen, Marieberg, Kristineberg och på Lilla Essingen leder till ett ökat behov av förskolor. Utvecklingen i dessa områden följs noggrant och i nära samarbete med andra förvaltningar. För att säkra tillgången och möta behoven av nya förskolor och bostäder med särskild service samarbetar förvaltningen med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret redan när markanvisning sker. Planering av ett flertal nya förskolor och bostäder med särskild service har initierats.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskolelokaler

Översyn av lokalbeståndet, med hänsyn till geografiska och/eller ekonomiska behov sker kontinuerligt. Syftet är att avveckla mindre enheter till förmån för större, mer kostnadseffektiva, enheter samt att tillgodose behoven där de finns.

Behovet av förskoleplatser bedöms uppgå till 25 platser per 100 nya lägenheter.

Planeringen kompliceras av osäkerhet kring hur många förskoleplatser som kommer att tillhandahållas av enskilda anordnare.

Utbyggnad av bostäder för äldreomsorg

Nämnden följer den gemensamma äldreboendeplanering som redovisas som bilaga till detta ärende. Micasa Fastigheter har sökt markanvisning för ett äldreboende i Marieberg och förvaltningen deltar i planeringen.

Bostäder med särskild service

För att säkerställa att förvaltningen uppfyller stadens årsmål för bostäder med särskild service planeras för detta redan när markanvisning sker för de nya byggprojekten. Målet är att större bostadsexploateringsprojekt ska innehålla minst 5 % bostäder med särskild service. I de områden som i dag saknar bostäder med särskild service prövas möjligheten att anordna sådana i alla byggprojekt.

I stadens budget för 2015 framgår att i samband med större bostadsexploateringsprojekt ska berörda nämnder (stadsdelsnämnder, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden) pröva om projekten kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning. Vidare framgår att stadens bostadsbolag har en central roll för att klara målet om fler bostäder och svarar för en stor del av utbyggnaden av nya lägenheter i Stockholm och i samband med denna utbyggnad ska verksamhetslokaler integreras i bostadsprojekten.

Förvaltningens erfarenhet från kontakter med privata byggherrar är att de relativt väl svarar upp mot stadens mål. Det gäller tyvärr inte alltid för stadens egna bostadsbolag. Förvaltningen föreslår att 5-procentsmålet tydliggörs för de kommunala bostadsbolagen, t.ex. genom en justering av ägardirektiven.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förskolelokaler

Samtliga befintliga lokaler är fullt utnyttjade. Vid minskande behov avvecklas lokaler baserat på funktionalitet och lokalkostnad.

Vi ökande behov eftersöks lokaler för nya förskolor på den öppna marknaden. Att hitta lämpliga lokaler på Kungsholmen som dessutom har tillgång till gårdsyta är mycket svårt.

Bostäder med särskild service

Samtliga befintliga lokaler är fullt utnyttjade.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Nämndens arbete med utbyggnad av förskolor och servicebostäder redovisas under andra rubriker.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskolelokaler

Hyresnivåerna på Kungsholmen och i innerstaden är fortsatt höga. Samtliga lokalhyresavtal bevakas kontinuerligt i syfte att nyttja lokalbeståndet med maximal flexibilitet.

Bostäder med särskild service

Hyresnivåerna på Kungsholmen och i innerstaden är fortsatt höga.

Staden förvärvar ibland nyproducerade bostadsrätter, till marknadspris, som sedan hyrs av förvaltningen som i sin tur vidareuthyr till de boende till hyra enligt bruksvärdesprincipen. En hög kostnad uppstår då både för de boende och för förvaltningen. Kostnaden för förvaltningen ökar ytterligare då de flesta boende är berättigade till kommunalt bostadstillägg.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Samtliga lokaler utnyttjas så effektivt som möjligt och lokalbeståndet ses över kontinuerligt.

5.7 Övrigt

-